آشنایی با سامانه فرماندهی بحران و مدیریت بیمارستانی در حوادث غیرمترقبه (HEICS)* و نحوه اجرایی کردن آن

جمال اخوان مقدم^{۱*} M.D.، سهیل ادیب‌نژاد^{۲**} M.D. و سیدمرتضی موسوی نایینی^{۳***} M.D.

آدرس مکاتبه: *دانشگاه علوم پزشکی بقیه... «ع» - معاونت درمان و پژوهشکده طب رزمی -

مرکز تحقیقات بهداری در رزم و تروما - تهران - ایران

**دانشگاه علوم پزشکی بقیه... «ع» - معاونت درمان - تهران - ایران

***دانشگاه علوم پزشکی بقیه... «ع» - دانشکده پزشکی - گروه جراحی عمومی - تهران - ایران

تاریخ اعلام وصول: ۱۳۸۳/۸/۱۹ تاریخ دریافت مقاله اصلاح شده: ۸۴/۳/۲ تاریخ اعلام قبولی مقاله: ۱۳۸۴/۶/۲۴

خلاصه

مقدمه: در سال‌های اخیر حوادث غیرمترقبه موجب بروز خسارت‌های فراوان انسانی و اقتصادی در کشور ما شده است. علی‌رغم حضور پرشور و داوطلبانه مردم و سازمان‌های امدادسانی، ضعف و یا فقدان سامانه مدیریت بحران سازماندهی این نیروها و بهره‌وری مناسب از این امکانات همواره مشهود بوده است. بیمارستان‌ها به‌عنوان اصلی‌ترین واحد ارائه خدمات بهداشتی درمانی در حوادث غیرمترقبه از قاعده فوق مستثنی نبوده‌اند. به منظور آماده‌سازی و افزایش کارایی بیمارستان‌ها در چنین شرایطی، دستورالعمل‌های مختلفی در دنیا مطرح شده است که یکی از معتبرترین آنها HEICS = (Hospital Emergency Incident Command System) می‌باشد. در این مقاله به چگونگی انطباق مسئولیت‌های کاربردی در HEICS و مسئولیت‌های موجود در بیمارستان‌ها و روند به‌کارگیری این سامانه خواهیم پرداخت.

مواد و روش کار: این مطالعه با بررسی جدول سازمانی HEICS و نیز بررسی جدول سازمانی معمول در چند بیمارستان در تهران به همراه مرور تجارب اجرایی HEICS در بیمارستان‌های سایر کشورها و ارزیابی چگونگی امکان راه‌اندازی نمونه بومی شده HEICS در چند بیمارستان در ایران صورت گرفته است.

نتایج: مقایسه جدول HEICS با سامانه اجرایی موجود در مراکز درمانی نشان می‌دهد که به منظور انتخاب افراد مناسب جهت موقعیت‌های موجود در جدول HEICS این جایگاه‌های اصلی را باید به سه دسته تقسیم کرد: ۱- جایگاه‌های کاملاً مشابه از نظر عنوان و شرح وظایف. ۲- جایگاه‌هایی که وظایف آنها در شرایط عادی با سازمانی متفاوت انجام می‌شود و این جایگاه‌های فرعی در جدول سازمانی عادی مراکز به‌صورت مستقل پیش‌بینی نشده‌اند. ۳- جایگاه‌هایی که نه از نظر عنوان و نه از نظر شرح وظایف در جدول‌های سازمانی معمول در بیمارستان‌های ایران پیش‌بینی نشده‌اند.

بحث: بررسی‌های وسیع‌تر در زمینه میزان هماهنگی با ساختار درمانی ایران و نیز تحلیل دقیق نیازهای مراکز

۲- پزشک عمومی - دانشگاه علوم پزشکی بقیه... «ع»

۱- استادیار - دانشگاه علوم پزشکی بقیه... «ع» - نویسنده مسئول

۳- استادیار - دانشگاه علوم پزشکی بقیه... «ع»